

I FEMTIOÅRIG BACKSPEGEL

50 års fotografering skapar en ansenlig tidshistoria. Skriver man dessutom under denna tid kommer det att fyllas åtskilliga kartonger, byrålåder.

Marianne Freyne-Lindhagen tillhör en av de utvalda, som under årens lopp fångat tid och tidsanda i ord och bild. Hennes utkomna bok har titeln: HOPSKRAP. Den innehåller 40 korta, orimmade dikter tillsammans med 40 svart-vita fotografier.

Det märks tydligt att det är det förflutna, som här fångas upp. Jag ser hur tex. femtiotal och sextiotal rusar förbi vid denna läsning. Ibland stannar jag upp, som på ett museum, för att påminnas om hur det var, hur det blev och vad som finns kvar.

Vi bär på tiden som varit. Den finns nu, som ett inbyggt referenssystem, vare sig vi vill eller inte. Där är Freynes dikter viktiga. I slutet av boken finns författaren med som ung fotograferande på Skrubba. Då 13 år och fångad i lokaltidningen tillsammans med bönder och den stora tjuren Hero.

Tidigt fanns ett intresse för att fånga ögonblicket. Den poetiska texten är också naken och redovisande i sin journalistiska framtoning; det enkla, sakliga koncentreras, som i dikten om tonåren, där det heter mot slutet:

*Jag gilla inte plugget.
Gick kvar med alla mina underkända.
Skolket var min räddning.
Men det fatta aldrig psykologen
på andra sidan skrivbordet
fast jag satt där varenda vecka.*

Poeter, fotografer, konstnärligt aktiva, passar sällan in i den kollektiva andan. På något sätt är det en oskriven lag att den som vill utvecklas, vara kreativ och skapande, måste söka sig fram utefter en egen stig.

Freynes väg genom livet fångar atmosfären i 80-talets Albanien och stämningar i ett Spanien på 60-talet, där hon skriver om hur barnen räckte ut tungan mot Franco, då han framträdde i TV.

Empati med utsatt, förtryckta präglar dikternas innehåll. Jag fastnar för en dikt, som beskriver intryck från en nedläggning av en sillfabrik. En äldre kvinna står i centrum:

*Hon ville inte flytta
med sina nariga händer
med sin värkande rygg
med nästan hela livet
bakom sig.*

Fotografierna visar olika människor, företeelser, naturscenerier; tydliga, väl avvägda och med koncentrerad skärpa. Några av mig framtagna rubriker blir: Fjäril på grå mur, Fisknät i torka mot mulen himmel, Vinterskrud vid damm, Ensam gentleman på parkbänk i Göteborg, Eternitplattor på vägg. Några reportagebilder visar saxofonisten Stan Getz och gruppbilder på komikergruppen Laterna Magica, som gästspelade i Sverige under 70-talet.

Hans-Evert Renérius

Bok: HOPSKRAP. 40 dikter och 37 fotografier. Marianne Freyne-Lindhagen. Strandkullens Förlag.